

קיאונים

שבועון לספרות, לחינוך ולדברי אמות

יוצא עלידי
אגודת הסופרים העברים בארץ-ישראל

העורכים
י. ד. ברקוביץ
פ. לחובר

חברי המערכת: אשר ברשיעקב סיכמן ושי צמח

גליון עשרים

תל-אביב, כ"ה בתמוז, תרפ"ט

שנה ראשונה

שמואל טשרנוביץ

הקיימת ויחד עם זה פרסם מאמרים רבים ב"הארץ" וב"העולם". שמהם הצטיינו רשמית-המסע שלו מתפוצות הגולה הוא כתב במשך כל הזמן גם מכתבים מארץ-ישראל ומאמרים על חי הארץ. שנתפרסמו בעתונות האידית בחוץ-לארץ. במשך כל השנים נתן הרבה מכתבי לחיים הצבוריים, ובשנה האחרונה היה כמעט רוב זמנו מסור לעניני הצבור. הוא היה חבר פעיל ועובד באגודות רבות, וביחוד ב"אגודת הסופרים" שהיה אחד ממחדשיה והיה חבר הועד המרכזי ומזכירו. הרבה מכתבי נתן ליסוד ה"מאזנים" בחברת-הנאמנים של "אוהל שם" היה הוא בא" כח הסופרים. בחדשים האחרונים התמכר לעבודת הועד הלאומי שנמנה שוב למזכירו הראשי, ול"כנסת ישראל" וכנסיותיו הרבות לסדור עניני העבודה בא למקומות. ששם רבה השנה לרגל הגשמים המרובים. הקדחתו ונפגע בה. הוא חלה את מחלתו ומת בה.

על קברו

לא- לא דברי הערכה נדבר הפעם. בשעה שמתנו היקר עוד מוטל לפנינו. עוד יותר מדי חזק רגש הכאב והצער על האבדה. הזאת לספרות העברית. לעתונות העברית. לתחית העם ולבנין הארץ. ואנו לא נעלים את הצער הזה בלבושי פילוסופיה ובפתגמי חכמים. בלב מורתח אנו עומדים בפני מהלומת הגורל. אנו נדהמים וגם נבוכים. אם היה איש בתוכנו. הסופרים-הפוב-ליציסטים. שהיה מעורה בקרקע החיים והיתה לו זכות החיים. היה זה חברנו היקר שמואל טשרנוביץ. כי היה כולו נתון לחיים. "עם שהר" נתעורר לעבודת-החיים של עמו ועל משמרתו עמד הכן עד יומו האחרון. שבא בלי עת. נתחלפו התקופות. אך הוא לא נתחלף עמתי. לא היתה שעה שלא מצאה אותו בין עובדיה ולא היתה עבודה אשר בה נפקד מקומו. ותמיד על יד כל עבודה ועבודה. המשיך את עבודתו העתונאית. את עבודת-התמיד שלו. שהיתה לו גם עבודתו העיקרית ובה מצא את בסויו העיקרי. כ"ספוג" ספג את הכל. את כל המתרחש בחיי

ביום השלישי. כ"ב בתמוז. מת במעונו בתל-אביב מיחה חסופה הסופר שמואל טשרנוביץ. ביוז בתמוז חלה במחלת המלריה הטרופת וכיום כ' בתמוז הוקל לו ונראה כאילו סרה ממנו המחלה. אך למחר התגברה שוב והלכה וגברה במהירות גדולה. בשמונה שעות בכור. בכ"ב בתמוז. מת. בן ארבעים ותשע היה במותו.

ש. טשרנוביץ נולד בשנת תר"מ בעיירה סיביזש שבפלך וויטבסק במשפחת רבנים. הוא למד בישיבות ופירש אחר-כך להשכלה. עם התעוררות התנועה הציונית נספח טשרנוביץ אליה והיה מזכירו של מורשה הציונים בגליל גרודנה. הרב מסופוצקין. אחר-כך עבר לאודיסה. ששם גר אחיו. חיים טשרנוביץ (רב צעיר). בשנת תרס"ג בא לןרשה ועבד שם ב"תושיה". עם יסוד "הזמן" בוילנה עבר טשרנוביץ שמה והיה חבר המערכת של "הזמן". שם הראה את ראשית פעולתו בתור עתונאי. שהצטיין בה בחריצות מיוחדת במינה. הוא הדפיס ב"הזמן" פיליטונים רבים ומאמרים. לרוב בחתימת שם "ספוג". בוילנה היה ביתו בית-ועד לסופרים הצעירים. שביניהם נמצאו אחדים מיוצרי שירתנו וספרותנו הצעירה. בשנת 1910 עבר טשרנוביץ לרשה ועבד ב"הצפירה" של סוקולוב-פרישמאן. מלבד המאמרים הרבים שפרסם ב"הצפירה". הדפיס שם בהמשכים רבים את המונוגרפיה שלו על-דבר "בני-משה" (יצאה גם בספר מיוחד). בראשית המלחמה עזב את ררשה ובא לרוסיה והיה שם חבר מערכת "העם". שיצא כמוסקה. בשנת 1918 ישב טשרנוביץ בקיבוץ ונמנה בין עורכי השבועון הציוני "דאס אידישע פאלק". בשנת 1921 שב לפולין וכעבור זמן קצר יצא לארץ-ישראל ונתמנה למזכיר הועד הלאומי. והיה גם עוזר קבוע של "הארץ". בשנת 1925 השתתף במערכת "הארץ". אחר-כך יצא אל הגולה. לפולין. ליטא. לטביה וכו'. עם משלחת קרן היסוד. אחרי מות אשתו לפני שנה וחצי שב לארץ. בינתים יצא פה קובץ-כתביו בשם "עם שחר". בשובו לארץ עבד כקצין